

Ed.

479. Frumvarp til laga

[222. mál]

um atvinnuleysistryggingar.

(Lagt fyrir Alþingi á 93. löggjafarþingi, 1972—1973.)

I. KAFLI

Skipulag og stjórn.

1. gr.

Bætur til þeirra, sem verða atvinnulausir, skulu greiddar úr atvinnuleysistryggingasjóði samkvæmt því, sem fyrir er mælt í lögum þessum.

Árlegar tekjur sjóðsins eru þessar:

- a. Iðgjöld atvinnurekenda samkvæmt 5. gr.
- b. Framlag frá sveitarfélögum samkvæmt 11. gr.
- c. Framlag úr ríkissjóði samkvæmt 12. gr.
- d. Vextir af innstæðufé sjóðsins og verðbréfum.

Tekjur samkvæmt stafliðum a—c og helmingur tekna samkv. d-lið skulu færðar á sérreikning verkalýðsfélaganna við sjóðinn.

2. gr.

Stjórn atvinnuleysistryggingasjóðs skipa 7 menn, tveir tilnefndir af Alþýðusambandi Íslands, einn tilnefndur af Vinnuveitendasambandi Íslands og 4 kosnir af sameinuðu Alþingi með hlutfallskosningu. Varamenn skulu vera jafnmargir og aðalmenn og valdir með sama hætti og þeir. Skipun stjórnar fer fram að loknum hverjum almennum alþingiskosningum.

Ráðherra skipar formann og varaformann sjóðsstjórnar úr hópi þeirra aðalmanna, sem valdir eru af sameinuðu Alþingi.

Ráðherra ákveður þóknun stjórnarnefndarmanna.

3. gr.

Tryggingastofnun ríkisins annast reikningshald og daglega afgreiðslu atvinnuleysistryggingasjóðs og skal sjóðurinn vera í vörzlum hennar. Handbært fé sjóðsins skal Tryggingastofnunin ávaxta eftir því sem við verður komið í lánastofnunum á þeim stöðum, þar sem fé sjóðsins fellur til. Ef handbært fé verður meira en ætla má nauðsynlegt til greiðslu bóta samkvæmt lögum þessum, er stjórn sjóðsins heimilt að ávaxta þann hluta fjárisins í útlánum eða vaxtabréfum gegn ábyrgð ríkissjóðs eða annarri öruggri tryggingu.

4. gr.

Ákvæði laga þessara taka til verkalýðsfélaga, félagsmanna þeirra og allra atvinnurekenda innlendra og erlendra, sem reka atvinnu hér á landi.

Gjaldskyldur atvinnurekandi telst hver sá, er hefur í þjónustu sinni mann, 16 ára eða eldri, sem tekur laun samkvæmt kjarasamningi verkalýðsfélags eða samkvæmt gildandi launataxta verkalýðsfélags. Bændur eru þó ekki gjaldskyldir vegna vinnu, sem unnin er við búrekstur þeirra.

Nú stundar fullgildur félagsmaður verkalýðsfélags sjósókn á eigin fari, en vinnur einnig hjá gjaldskyldum atvinnurekendum og verður hann þá gjaldskyldur vegna sinnar eigin atvinnu, ef hann lýsir því yfir á skattframtali sínu, að hann óski þess, og telji fram róðrafjölda sinn og öðlast hann þá jafnframt bótarétt, samkvæmt því, sem fyrir er mælt í 15. gr.

Verkalýðsfélög teljast samkvæmt lögum þessum félög verkafólks, sem vinnur hvers konar daglaunavinnu, svo og annarra, sem vinna fyrir launum við sams konar

vinnu, svo sem félög sjómanna, skrifstofufólks og afgreiðslufólks í verzlunum, starfsfólks við iðnað, flutninga á mönnum og vörum og þjónustu í veitingahúsum, starfsfólks í brauða- og mjólkurbúðum og önnur sambærileg félög. Félag fastlaunaðra opinberra starfsmanna, lækna og annarra sambærilegra aðila teljast ekki til verkalýðsfélaga.

II. KAFLI Iðgjöld og framlög.

5. gr.

Atvinnurekandi skal greiða iðgjald til atvinnuleysistryggingasjóðs er sé 1% af útborguðu vikukaupi fyrir dagvinnu, samkv. 1. taxa Verkamannafélagsins Dagsbrúnar í Reykjavík, vegna hvernar vinnuviku, er starfsmaður vinnur í þjónustu hans. Um ákvörðun á vinnuvikufjölda fer samkv. ákvæðum almannatryggingalaga um iðgjald atvinnurekenda til slysatrygginga.

Við ákvörðun iðgjalds skal miða við meðalkaup á s. l. ári samkv. umræddum taxa og skal það reiknað af Hagstofu Íslands.

Við ákvörðun iðgjalds samkv. 3. mgr. 4. gr. jafngildir hver róðrardagur 12 vinnustundum.

6. gr.

Iðgjöld atvinnurekenda samkvæmt 5. gr. skal skattstjóri leggja á með tekju- og eignarskatti og semja skrá um gjaldendur og upphæðir þær, sem þeir skulu greiða. Iðgjöld þessi skulu innheimt í heilum krónum. Þó skulu iðgjöld af lögskráðum sjómönnum lögð á og innheimt fyrir fram af lögskráningarstjórum.

Framtalsskýrslur skulu þannig úr garði gerðar, að skýrt sé fram tekið, fyrir hversu margar vinnuvikur atvinnurekanda beri að greiða. Skulu skýrslurnar sýna tölu vinnuvikna í hverri starfsgrein og tilgreina það verkalýðsfélag, sem gert hefur samning eða sett taxa þann, sem hverjum launþega um sig er greitt eftir. Þyki vafi leika á, að framtal vinnuvikna sé rétt, skal áætla tölu þeirra eftir öðrum upplýsingum, er framtalið sýnir, en séu þær ófullnægjandi eða hafi framtali ekki verið skilað, þá eftir mati skattstjóra.

Skattfrjálsir aðilar, er hafa í þjónustu sinni launþega, sem unnið hafa tryggingarskyld störf, sbr. 4. gr., skulu senda hlutaðeigandi skattyfirvaldi framtöl um vinnuvikur á sama hátt og skattskyldir atvinnurekendur.

7. gr.

Þar sem eru fleiri verkalýðsfélög en eitt í umdæmi, skal fulltrúaráð félaganna, eða félögin sameiginlega, sé fulltrúaráð ekki til, fyrir lok hvers árs afhenda skattyfirvaldi skrá um þau verkalýðsfélög, sem starfandi eru í umdæminu, ásamt upplýsingum um, hverjar starfsgreinar heyri til hverju verkalýðsfélagi. Starfsgrein skal tilheyra því verkalýðsfélagi, sem gert hefur samning við atvinnurekendur eða sett launataxa, sem viðurkenndur er, varðandi launagreiðslur í starfsgreininni.

Að lokinni samningu iðgjaldaskrár, samkv. 6. gr., skal skattyfirvald skipta heildarupphæð iðgjaldanna eftir starfsgreinum á reikninga hinna einstöku verkalýðsfélaga á staðnum. Skipta skal úr iðgjöldum vegna utansveitarfólks, sem á heimilisfang á þeim stöðum, sem lög þessi taka til, sem síðan skal skipta eftir starfsgreinum á reikninga hinna einstöku verkalýðsfélaga þar. Sams konar skiptingu skulu skráningarstjórar, sbr. 6. gr. 1. mgr., gera. Gera skal skrá um skiptingu þessa, sem síðan skal send Tryggingastofnun ríkisins, sem færir iðgjöldin á sérreikning verkalýðsfélaganna við atvinnuleysistryggingasjóðinn samkvæmt skránni.

Ef skattyfirvaldi hefur ekki borizt skrá sú, sem um er rætt í 1. mgr. þessarar greinar, fyrir árslok, verða iðgjöld ekki færð á sérreikning félaganna við sjóðinn, en iðgjaldaupphæðin telst þá með stofnfé sjóðsins, ásamt framlagi ríkissjóðs.

8. gr.

Gjaldskrá samkvæmt 6. gr. skal liggja frammi almenningi til sýnis samtímis skattskránni.

Kæra má til skattstjóra og ríkisskattaneftndar eftir sömu reglum og gilda um kærur út af tekjuskatti. Skattstjóri og ríkisskattaneftnd skulu endurskoða og leiðrétta gjaldskrárnar með sama hætti og skrár um tekju- og eignarskatt.

Gjald dagar iðgjalda skulu ákveðnir í reglugerð.

9. gr.

Iðgjöld vegna sjómanna og stjórnenda ökutækja og aflvéla skulu hvíla sem lögveð á hlutaðeigandi skipum, ökutækjum og aflvélum og ganga fyrir öllum öðrum veðum en lögveðum fyrir gjöldum til ríkissjóðs og almannatrygginganna. Iðgjöld vegna byggingar húsa og annarra mannvirkja skulu og hafa sams konar veðrétt í eignum þessum.

10. gr.

Iðgjöld samkvæmt lögum þessum koma til frádráttar við ákvörðun skattskyldra tekna samkvæmt lögum um tekju- og eignarskatt.

11. gr.

Sveitarsjóður skal greiða framlag til atvinnuleysistryggingasjóðs jafnhátt álögðum iðgjöldum, sem samtals eru færð á sérreikning verkalýðsfélaganna í sveitarfélaginu. Framlagið skiptist milli sérreikninga félaganna og færast á þá með sama hætti og iðgjöldin.

Tryggingastofnun ríkisins tilkynnir innheimtumönnum, hverjum fyrir sitt umdæmi, hver eru framlög sveitarfélaganna í umdæminu, strax og henni hafa horizt skrár þær um skiptingu iðgjalda, sem um er rætt í 7. gr.

12. gr.

Ríkissjóður greiðir framlag til atvinnuleysistryggingasjóðs, er vera skal tvöfalt hærra en álögð iðgjöld atvinnurekenda. Upphæð þessari skal skipt á sérreikninga félaganna við sjóðinn og færð á þá með sama hætti og framlög sveitarfélaganna.

Áætlað ríkissjóðsframlag greiðist ársfjórðungslega eftir á, en fullnaðarskil skulu gerð, þegar iðgjöld atvinnurekenda hafa endanlega verið ákveðin.

13. gr.

Iðgjöld samkvæmt 6. gr. skulu innheimt af þeim innheimtumönnum ríkisins, sem innheimta tekju- og eignarskatt. Tryggingastofnun ríkisins innheimtir þó iðgjöld, sem ríkissjóði eða ríkisstofnunum ber að greiða. Skulu ákvæði laga nr. 90 7. okt. 1965, um tekjuskatt og eignarskatt, þar á meðal um dráttarvexti og lögtaksrétt, gilda um innheimtu iðgjaldanna, að svo miklu leyti, sem við getur átt.

Um innheimtu af iðgjöldum þessum fer eftir launalögum. Innheimtumenn ríkisins annast innheimtu á framlögum sveitarfélaga, sbr. 11. gr., án endurgjalds.

Innheimta skal framlög sveitarfélaganna ásamt manntalsgjöldum og skal innheimta hjá hverju sveitarfélagi sömu fjárhæð og gjaldast á í sveitarfélaginu samtals samkvæmt 5. gr. Skulu innheimtumenn endurgreiða sveitarfélögunum það, sem þau kunna að hafa ofgreitt, eða innheimta það, sem kann að vera vangreitt, þegar fyrir liggur tilkynning frá Tryggingastofnun ríkisins um framlag þeirra samkvæmt 2. mgr. 11. greinar.

III. KAFLI Um úthlutunarnefndir.

14. gr.

Úthlutun bótafjár fyrir hvert félag eða félagasamband sé undir stjórn nefndar, sem skipuð er 5 mönnum, þrem frá verkalýðsfélagi eða sambandi, einum af Vinnuveitendasambandi Íslands og einum af Vinnumálasambandi samvinnufélaganna. Ef ekki næst einróma samkomulag varðandi úrskurði um bótagreiðslur, getur hver einstakur nefndarmaður áfrýjað til stjórnar atvinnuleysistryggingasjóðs, sem fellir endanlegan úrskurð um málið. Sá, sem sækir um bætur, getur jafnan áfrýjað úrskurði úthlutunarnefndar til sjóðsstjórnar. Nefndirnar kjósa sér sjálfar formann og ritara.

Stjórn atvinnuleysistryggingasjóðs ákveður þóknun til nefndarmanna og úrskurðar reikninga um kostnað við nefndarstörfin, er hvorutveggja greiðist úr sérreikningi hlutaðeigandi félags við atvinnuleysistryggingasjóðinn. Sameiginlegur kostnaður, svo sem þóknun stjórnarnefndarmanna skv. 2. gr. og kostnaður Tryggingastofnunar ríkisins vegna starfa þeirra, sem henni eru falin með lögum þessum, greiðist af fé atvinnuleysistryggingasjóðs, og skal þeim kostnaði jafnað niður hlutfallslega miðað við tekjur, er koma á sérreikninga á árinu.

IV. KAFLI Um bótarétt.

15. gr.

Rétt til bóta samkvæmt lögum þessum hafa þeir, sem fullnægja eftirtöldum skilyrðum:

- a. eru orðnir 16 ára.
- b. dvelja hérlendis.
- c. eru fullgildir félagsmenn í verkalýðsfélögum.
- d. hafa á síðustu 12 mánuðum stundað tryggingaskylda vinnu í a. m. k. 1032 dagvinnustundir, eða 516 dagvinnustundir ef um reglubundna hálfsvinnu er að ræða, hvort tveggja greitt samkv. kjarasamningi eða taxa verkalýðsfélagsins. Enginn getur öðlast bótarétt vegna vinnu við störf, sem ekki eru tryggingaskyld.

Skólafólk, sem stundar vinnu að námi loknu, telst hafa fullnægt ákvæði þessa staflíðs, hafi það á síðastliðnum 12 mánuðum stundað vinnu a. m. k. í þrjá mánuði og skólanám í sex mánuði.

Hafi sá, sem verður 16 ára stundað áskilda vinnu fyrir og eftir að hann náði 16 ára aldri, öðlast hann rétt til bóta, ef hann hefur unnið a. m. k. þriðjung þessa dagvinnustundafjölda, eftir að hann varð 16 ára.

Hver róðrardagur við sjósókn, sbr. 3. mgr. 4. gr., telst 12 klukkustundir, en þó reiknast slík vinna samtals aldrei fleiri klukkustundir en nemur tvöföldum þeim vinnustundafjölda, sem umsækjandi hefur unnið tryggingaskylda dagvinnu hjá öðrum.

Sá sem tekur starfi, sem ekki er tryggingarskyld samkv. lögum þessum og stundar það allt að 24 mánuðum, missir ekki, að loknu því starfi, þann bótarétt, sem hann kann að hafa áunnið sér áður en hann tók starfinu. Bótaréttur glatast heldur ekki, þó að umsækjandi hafi verið veikur um allt að tveggja ára skeið, enda sanni hann veikindi sín með læknisvottorði svo og vinnuhæfni sína, ef hann sækir um atvinnuleysisbætur að loknum veikindunum. Bótarétt getur enginn öðlast vegna atvinnuleysis, sem stafar af veikindum hans.

Ákvæði þessarar mgr. gilda eftir því sem við á um þá, sem taldir eru í d-lið 16. gr.

Sá sem gengur undir starfsþjálfun eða sækir námskeið til þess að öðlast hæfni til að stunda ný störf nýtur á meðan atvinnuleysisbóta í allt að 30 daga virka, ef hann naut slíkra bóta þegar starfsþjálfunin eða veran á námsskeiðinu hófst, sbr. þó 2. mgr. 17. gr.

Sá, sem öðlast bótarétt, samkv. grein þessari, heldur honum, að loknu bóta-tímabili, sbr. 2. mgr. 17. gr., þó að hann, vegna atvinnuleysis, hafi ekki stundað vinnu svo sem áskilið er í upphafi þessa staflíðs, enda hafi hann gætt þess að láta skrá sig, sbr. síðustu mgr. þessarar greinar.

Ellí- og örorkulífeyrisþegar öðlast því aðeins bótarétt, að loknu fyrsta bótatímabili, að þeir sanni vinnuhæfni sína með læknisvottorði.

- e. sanna með vottorði vinnumiðlunar samkv. lögum um vinnumiðlun, að þeir hafi verið atvinnulausir einn eða fleiri heila vinnudaga.

Í þessu sambandi teljast ekki með þeir dagar, sem hlutaðeigandi hefur átt í verkfalli eða verkbanni, sbr. 16. gr. a-lið, eða notið atvinnuleysisbóta.

Til þess að öðlast bótarétt verður umsækjandi að láta skrá sig vikulega hjá vinnumiðlun, samkv. lögum nr. 52 9. apríl 1956, um vinnumiðlun, að viðlögðum missi bótaréttar til næsta skráningardags. Geti umsækjandi ekki látið skrá sig vegna þess, að hann er í vinnu eða veikur, skal hann láta skrá sig næsta dag, sem hann getur að viðlögðum missi bóta samkv. framansögðu. Óheimilt er að greiða bætur fyrir atvinnuleysistímabil, sem ekki hefur verið skráð hjá vinnumiðlun lögum samkvæmt.

16. gr.

Bætur greiðast ekki þeim, sem:

- a. taka þátt í verkfalli eða verkban nær til,
- b. njóta slysa- eða sjúkradagpeninga samkvæmt lögum um almannatryggingar,
- c. misst hafa vinnu af ástæðum, sem þeir eiga sjálfir sök á, svo sem drykkju-skaparóreglu,
- d. sviptir eru frelsi sínu að opinberri tilhlutan,
- e. ófærir eru til vinnu eða neita vinnu, er þeim býðst að tilhlutan vinnumiðlunar-skrifstofu, samkv. lögum um vinnumiðlun, eða á annan hátt, svo að sannað sé, þó því aðeins að ekki hvíli verkfall eða verkban á vinnunni og kaupgjald og vinnutími séu í samræmi við kjarasamninga eða taxta hlutaðeigandi verkalýðs-félags, og ekki sé annað vanhæfi á vinnunni. Vanhæfi á vinnu verður aðeins sannað með læknisvottorði, sem kveður á um það, að bótaþegi geti ekki af heilsu-farsástæðum stundað þá vinnu, sem hann á kost á. Bótaréttur glatast þó ekki, þó að hafnað sé vinnu í starfsgrein, sem umsækjandi hefur ekki áður stundað, enda fylgi slíkri starfsgrein verulega meiri áreynsla eða vosbúð en þeirri, sem hann áður stundaði. Þegar úthlutunarnefnd metur bótarétt, ef um er að ræða vinnu í öðru byggðarlagi, ber m. a. að taka tillit til heimilisástæðna umsækj-anda. Þegar hafnað er vinnu í öðru byggðarlagi eða í annarri starfsgrein, samkvæmt ákvæðum þessa staflíðs, getur úthlutunarnefnd fellt niður bótagreiðslur, þegar umsækjandi hefur notið bóta í 4 vikur,
- f. stundar vinnu í eigin þágu, sem hann hefur beinar tekjur af,
- g. á maka, sem á síðustu 12 mánuðum hefur haft og hefur hærri tekjur en sem svarar tvöföldum dagvinnutaxta Verkamannafélagsins Dagsbrúnar í Reykjavík. Regla þessi um hjón gildir einnig um karl og konu, sem búa saman og eru bæði ógift, ef þau hafa átt saman barn, eða konan er þunguð af hans völdum, eða sambúðin hefur varað í samfleytt tvö ár.

Sá, sem orðið hefur uppvis að því að reyna að afla sér bóta með því að gefa vísitandi rangar upplýsingar um hagi sína, missir bótarétt. Fyrsta brot varðar bóta-missi í 2 mánuði, annað brot í 2 ár og þriðja brot fyrir fullt og allt.

Fella skal niður bótagreiðslu, sbr. c-lið þessarar greinar, í 30 daga virka. Missi maður oftart rétt til bóta, samkvæmt þessum staflið, öðlast hann ekki bótarétt að nýju, nema sannað sé með vottorði vinnumiðlunar, að hann hafi stundað vinnu samfellt í 30 daga virka, eftir að hann fyrirgerði bótarétti sínum.

17. gr.

Sá, sem öðlast bótarétt samkv. 15. gr. sbr. 16. gr., á þegar rétt til bóta fyrir þá heilu daga, sem hann hefur verið atvinnulaus. Bætur greiðast þó ekki fyrir færri en þrjú atvinnuleysisdaga í senn.

Atvinnuleysisbætur greiðast fyrir alla daga nema laugardaga og sunnudaga og engum skulu greiddar slíkar bætur lengur en 130 daga á síðustu 12 mánuðum.

V. KAFLI

Um bótafjárhæðir.

18. gr.

Atvinnuleysisbætur miðast við laun fyrir 8 klst. dagvinnu, eins og þau eru á hverjum tíma, samkv. 2. taxa Verkamannafélagsins Dagsbrúnar í Reykjavík og skulu vera sem hér segir:

- a. Til kvænts manns eða giftrar konu, sem er aðalfyrirvinna heimilis 80% af áður greiddum launum. Nú eiga bæði hjónin rétt á bótum og greiðast þeim þá, hvoru um sig, bætur samkv. b-lið þessarar greinar. Bætur samkv. c-lið falla þá niður. Sama rétt til bóta og hjón hafa, samkv. grein þessari, einnig karl og kona sem búa saman og eru bæði ógift, ef þau hafa átt barn saman, eða konan er þunguð af hans völdum, eða sambúðin hefur varað samfleytt í tvö ár.
- b. Til einstaklings skal greiða á sama hátt 70% af launum.
- c. Til bótaþega skal á sama hátt greiða 6.5% vegna hvers barns yngra en 17 ára, þar með talin börn utan heimilis, sem bótaþegi sannanlega greiðir með, samkv. meðlagsúrskurði eða skilnaðarbréfi. Aldrei skal þó greiða bætur vegna fleiri en þriggja barna til hvers bótaþega.

Atvinnuleysisbætur til þeirra, sem njóta örorkubóta samkv. lögum um almannatryggingar, greiðast aðeins að því marki sem þær eru hærrí en bætur almannatrygginga. Með bótum almannatrygginga í þessu sambandi teljast barnalífeyrir og maka-bætur, sem bótaþegi atvinnuleysisbóta kann að fá greiddar.

Bótaþegi, sem öðlast hefur bótarétt vegna hálf dagsvinnu, sbr. d-lið 15. gr., skal fá greiddar hálfar bætur sbr. a—c-lið þessarar greinar. Þó skal slíkur bótaþegi, sem stundað hefur heildsdagsvinnu síðasta mánuðinn, áður en bótagreiðslur hefjast, fá greiddar fullar bætur.

Eigi má gera fjárnám eða lögtak í bótafé samkv. lögum þessum, né halda því til greiðslu opinberra gjalda.

VI. KAFLI

Um bótagreiðslur.

19. gr.

Bætur greiðast úr sérreikningi þess félags, sem bótaþegi telst til. Nú er fé eigi fyrir hendi á sérreikningi félags eða sambands til greiðslu bóta, og skal þá sjóðstjórn lána stofnfé sjóðsins í þessu skyni. Ef einnig er þrotið stofnfé sjóðsins, er sjóðstjórn heimilt að lána milli sérreikninga.

20. gr.

Umsóknir um bætur skulu ritaðar á eyðublöð, sem félagsmálaráðuneytið lætur gera. Skulu eyðublöð þessi þannig úr garði gerð, að þau skulu vera hvorttveggja í

senn, skráningareyðublöð til afnota fyrir vinnumiðlun og umsóknareyðublað um bæt看, sbr. 7. gr. laga nr. 52/1956, um vinnumiðlun. Skulu eyðublöð þessi fást hjá úthlutunarnefndum, skrifstofum Tryggingastofnunarinnar, umboðsmönnum hennar og annars staðar eftir því, sem henta þykir.

21. gr.

Úthlutunarnefnd gerir skrá um þá menn, er hún úrskurðar bæt看. Sé ágreiningur um úthlutun, skal þess getið á skránni og tilgreint í hverju ágreiningur sé fólgin. Skrá þessi skal send umboðsmönnum Tryggingastofnunarinnar (í Reykjavík, aðal-skrifstofunni.)

Úthlutunarnefnd annast sjálf greiðslu bóta, nema hún kjósi að fela Tryggingastofnuninni, eða umboðsmönnum hennar bótagreiðslur. Að fenginni úthlutunarskrá, skal Tryggingastofnunin, að lokinni athugun sinni á skránni, sbr. 15.—18. gr. laga þessara, láta úthlutunarnefnd í té skrá um bæturnar ásamt nægilegu fé til greiðslu þeirra. Úthlutunarnefnd annast þá greiðslu bótanna til einstakra bótaþega, gegn kvittun þeirra á skrána. Að loknum bótagreiðslum skal úthlutunarnefnd afhenda Tryggingastofnuninni skrána.

VII. KAFLI

Um sérstök lán og styrki.

22. gr.

Stjórn sjóðsins er heimilt að veita lán, sem verði vaxtalaus eða með lágum vöxtum um lengri eða skemmri tíma, til eflingar atvinnulífi á þeim stöðum, sem við eiga að stríða alvarlegt atvinnuleysi. Jafnframt er heimilt að ákveða, að lán þessi verði afborgunarlaus tiltekið árabí. Heimilt er að veita lán þessi gegn ábyrgð hlutaðeigandi sveitarfélags, þó að önnur trygging komi ekki til.

Sjóðsstjórn er heimilt að láta framkvæma athugun og rannsókn á staðháttum á þeim stöðum, sem lán eru veitt til samkvæmt þessari grein. Skal og jafnan leitað tillagna um úrbæt看 hjá þeim, sem falin hefur verið rannsókn og athugun vegna þessara lánveitinga, en slíkar tillögur skulu við það miðaðar að koma atvinnulífi hlutaðeigandi staða á traustan fót.

Sjóðsstjórn skal leita umsagnar Framkvæmdastofnunar ríkisins, áður en hún veitir lán samkvæmt þessari grein.

Sjóðsstjórninni er heimilt að ákveða lægri vexti en venjulega útlánsvexti af lánnum til samtaka verkafólks og atvinnurekenda til að koma upp húsnæði fyrir félagsstarfsemi sína, þar með talin lán til orlofsheimila verkafólks.

23. gr.

Stjórn atvinnuleysistryggingasjóðs er heimilt að veita styrk úr sjóðnum til einstakra sveitarfélaga og vaxtalaus lán til annarra aðila, sem bókfæra skal á sérreikninga hlutaðeigandi verkalýðsfélaga, ef fullnægt er öllum eftirfarandi skilyrðum:

- a. að verulegt atvinnuleysi sé í hlutaðeigandi sveitarfélagi, sem útlit sé fyrir að verði langvarandi,
- b. að sveitarfélagið eða lánatakandi láti hefja vinnu við ákveðnar framkvæmdir og ráði í því skyni ákveðna tölu atvinnulausra á staðnum til ákveðins tíma,
- c. sveitarfélagið eða lánatakandi greiði laun fyrir þessa vinnu samkvæmt gildandi kjarasamningi eða taxa verkalýðsfélagsins,
- d. hlutaðeigandi verkalýðsfélag og vinnuveitendasamtök samþykki styrkveitinguna,
- e. réttur atvinnuleysingja til bóta að framkvæmdum loknum verði hinn sami og hann var, þegar þeir hófu umrædda vinnu hjá sveitarfélaginu eða lántakanda, ef þeir verða þá atvinnulausir.

Sama gildir ef vinna fellur niður einhvern dag eða daga af veðurfarsástæðum meðan framkvæmdir þessar standa yfir.

24. gr.

Stjórn sjóðsins er heimilt að veita þátttakendum í viðurkenndum starfsþjálfunarnámskeiðum styrk, sem nema má allt að því jafnhárrí fjárhæð og atvinnuleysisbætur eru samkvæmt 18. gr. a, fyrir hvern þátttakanda í slíkum starfsþjálfunarnámskeiðum að viðbætti þátttöku í ferðakostnaði og öðrum óhjákvæmilegum útgjöldum þátttakenda, sbr. þó 15. gr. d., 6. mgr.

Stjórn sjóðsins setur nánari reglur um veitingu framangreindra styrkja.

25. gr.

Stjórn atvinnuleysistryggingasjóðs getur veitt lán til þess að koma á fót vinnustöðvum fyrir öryrkja, sem nemur allt að 40% stofnkostnaðar slíkra stöðva. Lán þessi skulu vera til 20 ára og vera með 5% ársvöxtum.

Stjórninni er enn fremur heimilt að greiða þriðjung af rekstrarhalla þeim, sem verða kann af rekstri endurhæfingar- eða vinnustofu, enda hafi endurhæfingarráð lagt til, að slíkur styrkur verði veittur úr atvinnuleysistryggingasjóði.

Þá er stjórninni heimilt að verja fé úr atvinnuleysistryggingasjóði til endurþjálfunar starfsmannahópa, sem missa atvinnu sína vegna breyttra atvinnuhátta í því skyni, að þeir verði færir til að taka upp ný störf.

26. gr.

Til lánveitinga og styrkja samkvæmt þessum kafla laganna er stjórn sjóðsins heimilt að verja allt að 40% af árlegum vaxtatekjum sjóðsins.

VIII. KAFLI

Ýmis ákvæði.

27. gr.

Úthlutunarnefnd getur leitað umsagnar tryggingayfirlæknis Tryggingastofnunar ríkisins um læknisvottorð, sbr. 15. gr. d og 16. gr. e, ef ástæða þykir til.

28. gr.

Ráðherra setur, að fengnum tillögum stjórnar atvinnuleysistryggingasjóðs, ákvæði með reglugerð um nánari framkvæmd laga þessara að því er varðar störf úthlutunarnefnda og úthlutun bóta.

29. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi. Jafnframt falla úr gildi lög nr. 29 7. apríl 1956 um atvinnuleysistryggingar svo og eftirtalin lög um breyting á þeim lögum: Lög nr. 2/1957, lög nr. 4/1959, lög nr. 21/1964, lög nr. 28/1966, lög nr. 95/1966, lög nr. 70/1969 og lög nr. 44/1970.

Ákvæði til bráðabirgða.

Á meðan kjararannsóknarnefnd starfar, skal kostnaður við störf nefndarinnar greiddur úr atvinnuleysistryggingasjóði. Reikningar yfir slíkan kostnað skulu samþykktir af forsætisráðherra.

Verði breyting á starfsemi kjararannsóknarnefndar, er ráðherra heimilt að samþykkja greiðslu kostnaðar af hliðstæðri starfsemi og kjararannsóknarnefnd hefur annazt, þótt ákveðið verði að hún yrði unnin af öðrum aðilum.

Athugasemdir við lagafrumvarp þetta.

Frumvarp það, sem hér liggur fyrir, var samið af nefnd, sem félagsmálaráðherra skipaði 19. febrúar 1969. Á frumvarpinu hafa nú verið gerðar nokkrar breytingar,

svo sem til samræmis við breytingar þær, sem orðið hafa á kaupum og vinnutíma frá því að frumvarpið var samið. Aðrar efnisbreytingar eru og gerðar á frumvarpinu varðandi biðtíma, bótafjárhæðir og sérstakan styrk til þátttakenda í starfsþjálfunarnámskeiðum, sem nánar er vikið að hér á eftir.

Verður nú getið þeirra helztu breytinga, sem lagt er til með frumvarpi þessu, að gerðar verði á gildandi lögum um atvinnuleysistryggingar.

1. Aðeins helmingur vaxtatekna sjóðsins verði færður á sérreikning verkalýðsfélaga. Samkvæmt gildandi lögum skal færa allar vaxtatekjur á sérreikninga.
2. Gildissvið laganna er aukið, svo að ákvæði þeirra taka til landsins alls. Störf við búrekstur bænda eru þó undantekin. Samkvæmt gildandi lögum taka lög in aðeins til kaupstaða og kauptúna með 300 íbúum eða fleirum. Heimild er þó til handa ráðherra að ákveða, að lög in taki til annarra staða, ef verkalýðsfélög og atvinnurekendur óska þess og hlutaðeigandi sveitarstjórn mælir með því. Þessi heimild hefur oft verið notuð og alltaf, ef skilyrði hafa verið fyrir hendi.
3. Ákvæði um biðtíma eru felld niður. Gert er ráð fyrir, að sá, sem öðlast bótarétt, eigi þegar rétt til bóta fyrir hvern heilan dag, sem hann hefur verið atvinnulaus.
4. Í stað þess, að dagpeningar séu föst fjárhæð, sem breytist með kaupvisitölu, er lagt til, að þeir verði ákveðinn hundradshluti af tilteknum launataxta eins og hann er á hverjum tíma, að viðbætri greiðslu verðlagsbóta.
5. Stjórn sjóðsins verði heimilað að veita þátttakendum í viðurkenndum starfsþjálfunarnámskeiðum styrk á meðan námskeið standa, sem nema má allt að fjárhæð bóta skv. a-lið 18. gr. að viðbætri þátttöku í ferðakostnaði og öðrum óhjákvæmilegum útgjöldum, sbr. frumvarp um þetta efni, sem nú liggur fyrir Alþingi. Þá er og lagt til, að sá, sem gengur undir starfsþjálfun eða sækir námskeið til þess að öðlast hæfni til að stunda ný störf, njóti á meðan atvinnuleysibóta í allt að 30 daga virka, ef hann naut slíkra bóta, þegar starfsþjálfunin eða veran á námskeiðinu hófst.
6. Stjórn atvinnuleysistryggingasjóðs verði heimilað að veita sveitarfélögum styrk og einstaklingum vaxtalaust lán þar sem um er að ræða verulegt og langvarandi atvinnuleysi gegn því skilyrði m. a., að þeir sjái ákveðinni tölu atvinnulausra á staðnum fyrir vinnu tiltekinn tíma, sem goldin verði samkvæmt gildandi texta á staðnum.
7. Í 15. gr. frumvarpsins eru ítarleg ákvæði um ýmis atriði í sambandi við úrskurðun bóta, sem vafi leikur á, hversu með skuli fara, samkvæmt gildandi lögum.
8. Frumvarpinu er skipt í 8 kafla til hægðarauka við framkvæmd laganna.

Um 1. gr.

Í 1. mgr. 1. gr. laga nr. 29/1956, er rætt um að stofna atvinnuleysistryggingasjóð og um stofnfé, sem ekki hefur verið fært á reikningum sjóðsins. Rétt þótti að fella þessi ákvæði niður og hefja 1. gr. svo sem lagt er til í uppkastinu.

Sú efnisbreyting felst í uppkastinu, að vextir af innstæðufé sjóðsins og af verðbréfum eigi samkvæmt núgildandi lögum allir að færast á sérreikning verkalýðsfélaganna við sjóðinn, en samkvæmt þessari grein í frumvarpinu er lagt til, að aðeins helmingur þessara tekna skuli færður á sérreikninga verkalýðsfélaganna við sjóðinn. Þessi breytingatillaga var gerð af nefnd, sem skipuð var 1960 til þess að endurskoða lög in um atvinnuleysistryggingar og var ekki ágreiningur um það.

Um 2.—3. gr.

Samhljóða 2. og 3. gr. gildandi laga.

Um 4. gr.

Samkvæmt núgildandi lögum er gildissvið laganna bundið við kaupstaði og kauptún með 300 íbúa eða fleiri. Samkvæmt heimild í lögnum hefur ráðherra

einatt veitt samþykki sitt til þess, að lögin taki til fleiri staða, þegar þess hefur verið óskað af hlutaðeigandi verkalýðsfélögum og atvinnurekendum og verið samþykkt af hlutaðeigandi sveitarstjórn.

Samkvæmt 1. mgr. þessarar frumvarpsgreinar, taka lögin til verkalýðsfélaga, félagsmanna þeirra og allra atvinnurekenda, innlendra og erlendra, sem reka atvinnu hér á landi. Gildissvið laganna er samkvæmt þessu ekki lengur bundið við ákveðinn fólksfjölda í kaптúnunum. Samkvæmt þessu ákvæði bætast sjálfkrafa við um 20 þéttbýlisstaðir með samtals rúmlega 2300 íbúa.

Önnur mgr. er eins og gildandi lög en bætt er við einni setningu, sem undanþiggur bændur gjaldskyldu vegna vinnu, sem unnin er við búrekstur þeirra.

Í lögum nr. 44/1970 eru gerðar nokkrar breytingar á 4. gr. laganna. Meðal annars er þar gerð sú breyting, að meðlimir verkalýðsfélags, sem að hluta stunda sjósókn á eigin fari, en vinna að öðru leyti í þjónustu gjaldskyldra atvinnurekenda, séu gjaldskyldir af vinnu í eigin þágu með sama hætti og atvinnurekendur og öðlist þá aukinn bótarétt.

Þetta ákvæði felst í þriðju mgr. þessarar greinar með nokkrum öðrum hætti þó, heldur en í nefndum lögum. T. d. er hér gerð krafa til þess, að félagsmaður, sem stundar sjósókn á eigin fari, verði að hafa lýst því yfir á skattframtali sínu, að hann óski þess að verða gjaldskyldur vegna eigin atvinnu.

Í 15. gr. frumvarpsins, d-lið 4. mgr., er nánari skilgreining á því, að hve miklu leyti félagsmaður verður að hafa stundað vinnu hjá öðrum atvinnurekanda til þess að hann geti öðlast bótarétt fyrir vinnu við sjósókn á eigin fari.

Í 4. mgr. eru ákvæði, sem svara til 4. mgr. 4. gr. laganna. Orðalagsbreyting, sem gerð er, þarfnast ekki skýringar.

Síðasta mgr. laganna virðist mega falla niður, þar eð vinnustaður skiptir ekki máli samkvæmt 1. og 2. mgr. þessarar frumvarpsgreinar.

Um 5. gr.

Þrátt fyrir breytt orðalag þessarar greinar er hér ekki um efnisbreytingu að ræða. Í gildandi lögum er iðgjaldið ákveðin fjárhæð fyrir hverja vinnuviku, sem unnin er í þjónustu atvinnurekenda, en jafnframt er svo kveðið á, að fjárhæð þessi breytist í samræmi við breytt kaup. Iðgjaldið hefur því ætíð verið 1% af útborguðu vikukaupi fyrir dagvinnu Dagsbrúnarmanns, sbr. Alþingistiðindi 1955 A, bls. 1250.

Um 6. gr.

Grein þessi er í höfuðatriðum eins og 6. gr. núgildandi laga. Þó er felld niður setning í 2. mgr. 6. gr. laganna, sem hljóðar þannig: „Svo skulu og skýrslurnar sýna hve margar vinnuvikur eru unnar í kaupstöðum og kaптúnunum með 300 íbúa eða fleiri og hve margar vikur eru unnar annars staðar.“ Þessi setning er felld niður til samræmis við 1. og 2. mgr. 4. gr. frumvarpsins, sem gerir ekki ráð fyrir að binda gildissvið trygginganna aðeins við kaupstaði og kaптún með 300 íbúa eða fleiri. Vinnustaður skiptir þannig ekki máli við álagningu iðgjalda.

Síðasta málsgreinin í 6. gr. núgildandi laga hljóðar svo: „Ef ekki er upplýst um vinnustað samkvæmt framansögðu ber að reikna iðgjald af öllum framtöldum vinnuvikum.“ Þessi mgr. er tengd því, að lögin gildi aðeins á ákveðnum stöðum. Samkvæmt frumvarpinu er hins vegar ekki gert ráð fyrir því, að gildissvið þeirra sé bundið við ákveðna staði. Er því lagt til, að mgr. þessi verði felld niður. Að öðru leyti eru ekki breytingar á 6. gr.

Um 7. gr.

Samhljóða 7. gr. gildandi laga.

Um 8. gr.

Orðalagsbreytingar á 2. mgr. þessarar greinar, þar sem skattstjóri og ríkisskattanevnd kemur í stað yfirsattanevndar og ríkisskattanevndar er í samræmi við breytingar, sem gerðar hafa verið á skattalögunum frá því að lögin voru sett.

Um 9.—14. gr.

Samhljóða 9.—14. gr. gildandi laga.

Um 15. gr.

Um a-lið frumvarpsgreinarinnar vísast til upphafsorða 15. gr. laganna. Um b-liðinn vísast til 16. gr. laganna staflið h. Um c-lið er það að segja, að hann svarar til a-liðs 15. gr. laganna, en skilyrðið um félagsmannatölu verkalýðsfélaga er afnumið.

Stafliður d svarar til stafliðs b í lögunum en framsetningu breytt og greininni skipt í málsgreinar til hægðarauka. Til samræmis við lög nr. 88 24. des. 1971 um 40 stunda vinnuviku er vinnustundafjöldi breytt úr 1144 í 1032 og úr 572 í 516. Í 3. mgr. er nýmæli um þá, sem verða 16 ára og hafa stundað áskilda vinnu fyrir og eftir 16 ára aldur. Í 4. mgr. er ákvæði um þá, sem stunda sjósókn á eigin fari, en þar segir, að hver róðradagur skuli teljast jafngilda 12 klst. sbr. ákvæði 3. mgr. 5. gr. frv. Málsgrein þessi geymir og ákvæði um ákveðið hlutfall á milli eigin vinnu við sjósókn á eigin fari og vinnu hjá öðrum atvinnurekendum. Samkvæmt ákvæðum málsgreinarinnar reiknast vinna hans á eigin fari aldrei fleiri klst. en nemur tvöföldum þeim vinnustundafjölda, sem hann hefur unnið tryggingaskylda dagvinnu hjá öðrum. Í 5. mgr. eru engin nýmæli. Í 6. mgr. er nýmæli þess efnis, að sá sem gengur undir starfsþjálfun eða sækir námskeið til þess að öðlast hæfni til að stunda ný störf nýtur á meðan atvinnuleysisbóta í allt að 30 daga virka, ef hann naut slíkra bóta, þegar starfsþjálfunin eða veran á námskeiðinu hófst. Í sambandi við þessa mgr. er rétt að vekja athygli á ákvæði 24. gr. frv. um styrki, sem veita má þátttakendum í viðurkenndum starfsþjálfunarnámskeiðum. Málsgreinin er því nánari skýring á gildandi reglum. Ákvæði 8. mgr. svarar til síðustu setningar í b-lið 15. gr. laganna og þarfnast ekki skýringa.

Í staflið e er nýmæli þess efnis, að biðtímaákvæði gildandi laga falla niður, ef frv. þetta verður að lögum. Samkvæmt því á sá, sem öðlast hefur bótarétt samkvæmt lögunum, þegar rétt til bóta fyrir hvern heilan dag, sem hann hefur verið atvinnulaus. Samkvæmt gildandi lögum greiðast ekki bætur fyrir fyrstu sex dagana, sem umsækjandi er atvinnulaus.

Síðasta mgr. 15. gr. frumvarpsins er samhljóða síðustu mgr. 15. gr. laganna.

Um 16. gr.

Grein þessi er nær alveg samhljóða 16. gr. laganna og þarfnast ekki skýringa.

Um 17. gr.

Breytingar á 1. mgr. greinarinnar eru í samræmi við e-lið 15. gr. frv., sbr. breytingar þær, sem gerðar eru á 15. gr. c í lögunum. Vegna hagræðis þykir rétt að ákveða, að bætur verði ekki greiddar fyrir færri en þrjá daga í senn. Þegar um samfellt atvinnuleysi er að ræða greiðast bætur að sjálfsögðu vikulega eftir á fyrir alla atvinnuleysisdaga.

Um 18. gr.

Eins og áður segir er lagt til, að bótafjárhæðir verði ákveðinn hundradshluti af 2. taxa verkamannafélagsins Dagsbrúnar í Reykjavík í stað tiltekinnar krónutölu svo sem nú er í gildandi lögum. Þessar hlutfallstölur verði eftir a-lið 80%, b-lið 70% og c-lið 6.5% og hámark 99.5%, þegar bótaþegi fellur undir a-lið og c-lið, en 89.5%, ef bótaþegi fellur undir b-lið og c-lið.

Eftirfarandi tafla sýnir samanburð bóta (dagpeninga) 1.1.1969, 1.3.1973 og samkvæmt frv. því, sem hér liggur fyrir.

Hlutfallstölur (%) miðað við Dagsbrúnarkaup á hverjum tíma.

	Dagpen. 1.3.73		Dagpen. skv. frv.		Dagpen. 1.1.69	
	kr.	%	kr.	%	kr.	%
Samkvæmt 18. gr. a.	454	52.75	826	80	296	74.9
Samkvæmt 18. gr. b.	393	45.66	723	70	256	64.8
Samkvæmt 18. gr. c.	42	4.88	67	6.5	28	7.09
Hámark bóta	607	70.53	1028	99.5	395	100

Um 19.—21. gr.

Greinar þessar eru samhljóða 19.—21. gr. gildandi laga.

Um 22. gr.

Grein þessi er nærri því samhljóða 23. gr. gildandi laga, sbr. lög nr. 28/1966. Ákvæðið um það hve miklu fé megi verja til svonefndra áhættulána, samkvæmt greininni, er fellt niður í þessari grein, sbr. hins vegar 25. gr. frumvarpsins.

Um 23. gr.

Grein þessi geymir nýmæli, sem fjallar um styrk til sveitarfélaga og vaxtalaus lán til einstaklinga eftir fast ákveðnum reglum. Hugsun sú, sem liggur á bak við ákvæði þessi, er í raun og veru sú, að stuðla að því að til verði varanleg verðmæti í stað styrkja, sem aðeins verður framfærslufé bótaþeganna. Ákvæði þessi eru heimildarákvæði, sem er allþröngur stakkur skorinn. Það er skilyrði að um sé að ræða verulegt og varanlegt atvinnuleysi. Ef sveitarfélag eða einstaklingur getur tryggt t. d. 30 atvinnuleysingjum örugga vinnu í 30 daga fellst í greininni heimild til styrkveitingar ef um sveitarfélag er að ræða, en vaxtalaus lán, t. d. til 10 ára, ef um einstakling er að ræða. Heilbrigðum manni er atvinnuleysi jafnan mikil andleg raun þó að hann njóti bóta. Honum er kærara og hollara að afla tekna með starfi en lifa á styrk. Ef vel er á haldið sýnist ákvæði þetta geta orðið til mikilla bóta.

Um 24. gr.

(Ný grein, greinatala breytist því í samræmi við það.)

Með frumvarpi þessu er lagt til, að stjórn atvinnuleysistryggingasjóðs verði heimilað að veita eins konar námstyrki til þeirra, sem taka þátt í viðurkenndum starfsþjálfunarnámskeiðum. Er þá gert ráð fyrir, að annar aðili annist námskeiðið og beri allan kostnað af því.

Með „viðurkenndum starfsþjálfunarnámskeiðum“ er átt við námskeið, sem aukið gætu verulega verkkunnáttu þátttakenda, að mati þar til kvaddra aðila. Fyrst um sinn — meðan ekki hefur verið komið fastri skipan á námskeiðahald og endurmenntun þá, sem hér um ræðir, er nauðsynlegt, að stofnanir þær (iðnfræðsluskólar, Iðnþróunarstofnun, tæknistofnanir atvinnuveganna, o. fl.), sem falið yrði að halda þessi námskeið, hafi sem nánast samstarf við samtök launþega og atvinnurekenda í hlutaðeigandi starfsgrein um mótun þessarar starfsemi. Tillögur þessara aðila um tilhögun og námsefni á hverju námskeiði fyrir sig skulu sendar sjóðsstjórn ásamt beiðni um, að hlutaðeigandi námskeið sé styrkhæft.

Reglur þær, sem gert er ráð fyrir, að sjóðsstjórn setji um veitingu styrkjanna, þurfa að geyma ákvæði, sem jafna aðstöðumun þeirra, sem námskeiðin sækja, t. d. vegna ferðakostnaðar og upphalds á meðan námskeið stendur. Þá verður og í reglum þessum að kveða á um nánari framkvæmd styrkveitinga, svo sem um umsóknir, sem veiti upplýsingar um þau atvik, sem áhrif hafa á þörf styrks. Enn fremur þarf í reglum þessum að kveða á um með hverjum hætti styrkir verði greiddir. Þörf

kann að vera á ákvæðum í reglunum um ýmis önnur atriði varðandi framkvæmd málsins.

Það er kunnara en frá þurfi að segja, að með vaxandi iðnaði og fjölbreyttara atvinnulífi ryður ný tækni sér æ meira til rúms í þjóðlífinu, tækni, sem krefst breyttra starfshátta og þjálfunar þeirra, sem störfin annast. Þá mun í auknum mæli verða þörf fyrir algera endurmenntun fyrir þá, sem stunda vilja störf, sem þeir hafa ekki áður fengizt við.

Þessum þætti í fræðslumálum okkar hefur til þessa verið of lítill gaumur gefinn, og því er nú brýn þörf á að stórauka starfsþjálfun í hinum ýmsu greinum atvinnulífsins. Hér er um sameiginlega hagsmuni launþega og atvinnurekenda að ræða, því að afkoma beggja veltur, þegar til lengdar lætur, á því, að atvinnureksturinn verði svo hagkvæmur og arðsamur, sem kostur er.

Góð starfsmenntun er ekki aðeins frumskilyrði þess, að góður árangur náist í starfi, heldur einnig skilyrði þess, að sérhver starfandi maður njóti sín í starfi.

Tilgangurinn með því að veita mönnum styrk til þess að taka þátt í starfsþjálfunarnámskeiðum er sá að auðvelda þeim aðgang að aukinni þekkingu og betri hæfni til þess að leysa störf sín vel af hendi.

Málefni þetta snertir á þann hátt markmið atvinnuleysistryggingasjóðs, að menn geta auðveldlega orðið atvinnulausir aðeins vegna þess, að þá skortir kunnáttu til þess að vinna störf, sem þjóðast. Kemur þá á daginn, að fleiri eða færri menn ganga atvinnulausir og njóta bóta úr sjóðnum á sama tíma og vissar greinar atvinnulífsins eru lamaðar vegna skorts á starfshæfu vinnuafls. Slíkt óefni verður að fyrirbyggja, og sá er tilgangurinn með lagabreytingu þeirri, sem felst í frumvarpi þessu.

Um 25. gr.

Í 1. og 2. mgr. eru ákvæði, sem eru nákvæmlega samhljóða 2. mgr. 9. gr. og 10. gr. laga nr. 27 27. apríl 1970 um endurhæfingu. Eðlilegt virðist að taka þessi ákvæði upp í lögum um atvinnuleysistryggingar.

Í 3. mgr. greinarinnar er nýmæli, sem fjallar um aðstoð við endurhæfingu starfshópa, sem missa atvinnu vegna breyttra atvinnuhátta.

Um 26. gr.

Í samræmi við heimildir í þessum kafla laganna um auknar ráðstafanir á fé sjóðsins til annars en bótagreiðslna er eðlilegt að ákvæðið um ráðstöfun vaxta-tekna sjóðsins verði hækkað eins og lagt er til í grein þessari úr 25% í 40%.

Um 27.—29. gr.

Þarfnast ekki skýringa. Þess má þó geta að niður er felld 25. gr. gildandi laga um sektir fyrir brot á lögnum og reglugerðum, settum samkvæmt þeim. Um slíkt brot fer að sjálfsögðu samkvæmt ákvæðum almennra refsilaga.